

Geheimhouding – accountant moet zich niet verschuilen achter geheimhouding

De controlerend accountant is de hoeder van het maatschappelijk verkeer en daarmee van de aandeelhoudersvergadering (ava) als orgaan van de vennootschap. De ava benoemt immers de externe accountant en is de ‘echte’ opdrachtgever van de wettelijke controle.

Als vanzelfsprekend uitvloeisel van zijn publieke rol is de ava een belangrijk en uniek podium voor de controlerend accountant. Gebruikers van de jaarrekening verwachten inmiddels dat accountants tijdens ava’s een actievere houding aannemen, maar volgens de sector is de geheimhoudingsplicht daarvoor een obstakel. Die stellingname volgt niet uit de wet- en regelgeving en is – misschien nog wel belangrijker – een miskennen van de eigen verantwoordelijkheid én manoeuvreerruimte die de externe accountant wel degelijk heeft. Dat heeft EI-VEB in haar reactie op een consultatiedocument over geheimhouding laten weten aan de Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants (NBA).

Bij de cultuurverandering waartoe de sector wordt opgeroepen past een andere publieke positionering. Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren meent EI-VEB dat materiekkennis, het tonen van gezond verstand en een open professionele houding in de beantwoording van vragen tijdens ava’s zal bijdragen aan een andere maatschappelijke perceptie en meer waardering voor het belangrijke professioneel-kritische werk dat een accountant verricht. Het terugvallen op vooraf afgestemde en slechts oppervlakkige teksten zonder bedrijfsspecifieke duiding is zonder meerwaarde en doet afbreuk aan de eigen verantwoordelijkheid en rolinvulling.

Verklaring omtrent de risicobeheersing (VoR)

EI-VEB heeft haar verantwoordelijkheid genomen door het initiatief te nemen tot het instellen van een *ad-hoc* werkgroep ter voorbereiding van een in de Nederlandse corporate governance code op te nemen *Verklaring omtrent de risicobeheersing* (‘VoR’). De werkgroep heeft het beoogde doel gehaald; op 22 december 2023 heeft de voorzitter van de werkgroep, Jaap van Manen, het voorstel aan de ministers van Financiën, Economische Zaken en Klimaat en voor Rechtsbescherming aangeboden, met de oproep ervoor te zorgen dat het voorstel in de Nederlandse corporate governance code terechtkomt.

De VoR is een uitbreiding van de reikwijdte van de bestaande *In Control*-verklaring, welke zich nu nog enkel richt op de financiële verslaggevingsrisico’s. Ook de duurzaamheidsrapportage, compliance met wet- en regelgeving en de beheersing van operationele risico’s vallen binnenkort onder de VoR. De VoR is daarmee meer ambitieus, maar houdt tegelijkertijd voldoende rekening met zowel nationale als internationale ontwikkelingen op het gebied van risicobeheersing. Wat EI-VEB betreft, stelt dit vennootschappen in staat slagen te maken in de verbetering van hun bewustwording op het gebied van risicobeheersing.

Daarbij constateert de VEB ook met tevredenheid dat het instrument van zelfregulering – in de vorm van een door schragende partijen gedragen corporate governance code – springlevend is. Het Kabinet heeft de waardering uitgesproken voor het werk van de werkgroep en is positief over de inhoud van de VoR, maar heeft vooralsnog besloten dat de implementatie van de VoR in de corporate governance code door de nieuwe Monitoring Commissie zal plaatsvinden. Dit kan nog jaren duren.

De voorkeur van alle schragende partijen, inclusief het bedrijfsleven en aandeelhouders, voor een *ad-hoc* proces, middels een Algemene Maatregel van Bestuur in combinatie met een voorhangprocedure in de Tweede Kamer, om op deze wijze tijdig in de duidelijkheid voor het bedrijfsleven te kunnen voorzien, zal nogmaals onder aandacht van de betrokken ministers worden gebracht.